

badon állítva úgy helyezze el, hogy a tanterem ablakai lehetőleg északra vagy északkeletre feküdjenek. Ezt kivált kisebb épületek felállításánál úgy lehet elérni, ha az épületet végül keletnek és nyugatnak állítják. Az épület ily irányú állásánál fogva a nap a tanterembe egész napon át nem süt, a tanítást nem zavarja, ennél fogva a tanulók szemei nem romlanak meg.

A terem bőségét úgy kell megszabni, hogy abban egy gyermekre 0-80-1-20 m² méternyi (8-12 láb) tér jusson; ennél fogva 80 gyermekre számított tanterem bőségének 64-97 m² méternek (64-960 láb) kell lenni.

A tanterem levegőjét különösen a tanterem magassága és habár egyszerű szellőztető készülék által lehet tisztán és egészségesen tartani, ugyanazért a tanterem falai belső magasságának 4-4½ méternek kell lenni s legalább az ablakokba bádog szellőztető készüléket kell beilleszteni.

Epen ily nagyfontosságú a tanterem világossága s az arra való ügyelet, hogy a világosság a gyermekekre mindig egyfélé, nevezetesen azoknak bal keze felől jöjjön, mivel ha a világosság jobbfelől jö rájuk, úgy könyveikre vagy papírjaikra jobb kezük árnyékot vet, vagy ha a tanterem nem elég világos, vagy ha a világosság a gyermekekre épen szembe jő, szemeik megromlanak, legalább is rövidlátókká lesznek.

Az ócska épületek iskola-épületté átalakításában is az utasításokat amennyire csak lehet, szem előtt kell tartani.

A termék berendezésébe következőket kell figyelembe venni:

1. A szabálytervezetben (l. népisk. épületter.) megálapított, módon, lehetőleg egyes vagy kettős iskolai padokat kell készíttetni s úgy állíttatni fel, hogy azokat körül lehessen járni és a tanító a padokban ülő gyermekekhez hozzáférkezhessek; hogy a tanító kissé emelkedetebb helyen álló asztala és az első padok közt legalább is 2 méter távolság legyen.

2. Legyen a tanteremben legalább is két tekete fali tabla, záros szekrények, a tanszerek és esetleg a taneszközök és az iskolai könyvtár elhelyeztetésére; a földabroszok felfüggesztésére szolgáló készülék; ha lehet befedett fogas a gyermekek felső ruhái elhelyeztetésére; szemét- és köpő-ládák a tisztaság és kellő csinosság fenntartására.

3. A tanterem egyik szükséges butorához tartozik egy egyszerű, de pontosan járó óra is.

Az iskolai épület külsejére nézve figyelni kell:

1. Hogy az épület külső alakja kellemes benyomást tegyen az azt szemlélő, különösen a tanuló gyermekekre, kik ezáltal is édesgettesnek az iskolába-menésre. Az épület külsejét és környezetét állandóan tisztán kell tartani. A külső tisztaságot különösen fel lehet tartani, ha az épületet élőfákkal beültetett s virágos kerttel fogjuk

körül, ha a szabadba helyezett árnyékszék szintén bokrokkal van elfedve.

2. Az árnyékszék rendezésére, tisztántartására és szagtalanítására különösen gondot kell fordítani.

Az iskolai épület belsejében ügyelni kell:

1. Hogy az épület minden részében a legnagyobb rend és tisztaság legyen, különösen a tanterem padlózata, falai, ablakai és butorai folytonosan a legtisztábban tartassanak.

2. Hogy a tanterem vagy természetes uton, vagy mesterséges készülékek segítségével rendszeresen és gyakran szellőztessenek, hogy a tanteremben állandóan egészséges levegő legyen.

3. Hogy a tanterem télen át kellően fűtsék és abban állandóan 15-16 fokú meleg legyen; evégre szükséges, hogy a tanteremben hőmérő álljon.

Az iskolának fel kell szerelve lenni a kellő taneszközökkel. Elengedhetlen taneszközök pedig: a szemléleti képek, a fali olvasó táblák, a földgömb, fali földabroszok, természetrajzi ábrák, vagy ezek helyett kitémők, szárított és borszeszben tartott állatok, szárított növények, ásvány- és sziklagyűjtemény, természet- és vegytani készülékek és természet-tani fali ábrák.

A házi- vagy kézi-ipar valamely ága gyakorlásához megkívánható anyagok és műszerek.

A mező gazdaság és kertészet (helyiely közel a szőlőművelés) gyakorlásához legalább két holdnyi bekerített és célszerűen berendezett kert. E kertben a viszonyokhoz képest jól felszerelt testgyakorló-tér.

A fennebiekhez szükséges és a ministerium által kiadott taneszközöket az egyetemi nyomdában meg lehet kapni: hasonlóképpen „Calderoni és Társa” tanszerraktárban Budapesten, jutányos árak mellett igen jó tanszerek kaphatók. Bérmentes megkeresésre „Calderoni és Társa” árjegyzékét ingyen bérmentve küldi meg.

(Vége köv.)

Társadalmi viszonyaink — s a népnevelési egyesületek egyik főfeladata.

(Vége.)

Az alsóbb néposztálybeliek panaszkodnak, hogy az előbbkelőbbek által megvetettek, bántalmaztatnak és elnyomatnak. Mi a társadalmi állások különféleségét meg nem szüntethetjük. Enyhítsük legalább, jó akarat mellett ezt tehetjük is. A szegényebb néposztály sorsa valójában mostohább és terhesebb, mint a jobbmódúak azt csak képzelik is; s miután nem lehet mindenki vagyonos, gondoskodni kell arról, hogy a társadalomnak azon tagjai számára, kiknek állásuknál és anyagi helyzetüknél fogva er-

cal, mely mosoly két rózsá bimbó közül fakadt. Arankának hívták — és első szerelmem, imádásom tárgya volt (ha ugyan ez anygalt is tárgynak lehet nevezni.)

Tudtam, hogy ő is ott lesz a táncvigalomban és e tudatból, önkénytelenül az következék, hogy nekem is ott kelle lennem.

Adott is ez nekem gondot eleget! Táncvigalomba menni, frakk és pantalon nélkül, plane magyar városban — több mint fegyelmi bűn! Berontok Gabihoz, összeszedem ékesszólási tehetségemet — Cicero hoztam képest csak Tatár Péter volt — és égre földre kérem hű Castoromat, hogy egy estvére kölesönözze ide frakkját és pantalonját. Két test, egy lélek — egy frakk két barátunk — ez természetes, elvitáztatlan következtetés. Nekem legalább úgy tetszett.

Gabi, megcsóválja fejét, — gondolkozik, nagyokat szí fazéknagysága csibujából — végre szekrényébe nyúl, nagy-komolyan kivesszi a frakkot — mely, farsang lévén, nem volt elzalogosítva — és szigorú oktatások után, átadja azon tárgyat, melynek birtokában akkor én oly boldognak éreztem magam.

— „Pajtás! az égre kérlek, vigyázz frakkomra; az ember nem mindennap juthat annyi pénzhez, hogy másikat csináltathasson” — és ki tudja mi -mindent mondott még Gabi, mialatt én, drága kinszemmel hönöm alatt, mint egy örült futottam lakásomra.

Útolt az óra: a városka apraja - nagyja ott volt, a légszesz hiányában Apolló-gyertyákkal világított teremben. Sajátos érzés fogott el midőn beléptem, és ha tekintetem véletlenül egy tükörre esett, és én híven talált photographiamat benne megpillantam, mindég megtapogattam magamat: vajjon én vagyok-e az, ki frakkba szoritva lepdél végig a nem épen sima parquetten.

Ő is ott volt — de ő is ott. Az egyik ő, az én szőkefürtű angyalom — illati, a másik pedig Gabit, az én elválhatlan Castoromat.

Mindkettőnek jelenléte kellemesen és kellemetlenül hatott reám. Kellemesen azért, mert örültem, hogy nem leszek elhagyatott a szokatlan

köles erőre legnagyobb szükségök van, alkalom nyújtassék, jellemöket erkölcsileg kiképezni. Már pedig szegényebb sorsosainknál ez az eset segély nélkül nem fordulhat elő, mivel körülményeik többnyire oly háttással vannak rájuk, hogy jellemöket megtöri és a legszebb erköles indulatokat már csirájukban elfojtják. Természetes, hogy az ilyféle befolyásnál igen könnyen kifejlődik a jobsorsuak iránti gyűlölet és irigység a nép között. És csak akkor, ha a műveltebbek önként és tényleg érdeklődnek az alsóbbrendűek lelki és testi jóléte iránt, eltekintve minden nyereségi, jóge kitüntetésű vágytól, csak akkor panaszkozhatnak jogosan, hogy a vagyontalanok birtokaikra mily méltatlanul sovárognak, erőszakkal és vagyonszórással fenyegetve őket.

Az eddig e célra alakult egyesületek törekvései, amennyiben azok részint igen particularisok, részint igen különböző feladatokat tartottak szem előtt, általában kivánt sikerrel nem koronáztattak: mert amint tapasztaljuk, a nép alsó rétegeinél mutatkozó durvaság mindezt meg nem szünt.

Az alakulandó népnevelési egyesületeknek mindenek előtt oda kellene törekedniök, hogy társadalmi, közigazgatási úton e bajnak elejét venni iparkodjanak. A képzetlen s miveletlen alsóbb-rend fölött-tagjai továbbképző iskolák, vagy népkönyvtárak által ugyan nem képezhetők már ki annyira, hogy annak náluk valódi hasznát látnók; de számtalan gyermekeiket mindenestre megakadályoztathatjuk, hogy szülőik példáját kövessék, ha őket már zsengekorkorukban romlott környezetükből kiragadva, becsületre és erényességre tanítjuk.

És valóban, oly egyesületeknek buzgó tevékenysége, melyben a műveltek egész akarat- és tetterővel közreműködnek, nem lehet eredménytelen. Legnagyobb nehézség abban mutatkoznék, ha nem lennének képesek alkalmas és elegendő, inkább nevelő- mint tanerőt találni, kiknek befolyását a gyermekekre kiterjeszteni lehetne. Szó sincs róla, hogy a műveltebbek között olyanokra akadunk, kik ezen hivatást teljes sikerrel betölthetnék, s kiknek hivatásbeli elfoglaltatásuk sem oly annyira kiterjedt, hogy a

társaságban; kellemetlenül pedig mert tudtam hogy Gabi — frakkját féltve — léptenyomon üldözni fog.

És a feltevéseimben nem esalatozom. — már t. i. az én szőke ideálom, — körül volt véve a szépevők nagy seregétől: én széken hátrébe vonultam s a falhoz támaszkodva irigy szemmel néztem a csoportot, mely Arankát környezte.

„Ne támaszkodjál a falhoz” — susogá a mellém-lopódzott Gabi — „a festés ragadó, tönkre tehetné a frakkomat.”

Gépszerűleg egyenesedtem fel, s utat törve magamnak, Aranka közelébe hatoltam, és felkértem a legközelebbi négyesre. — A zene első accordjai elhangzottak, a párok sorakoztak, és én Aranka oldala mellett, büszkén léptem a colonnaba. Gabi, mint egy deus ex machina mellettem terem és boszusan fülembé sugja — „Vigyázz az istenért, épen a csillár alatt állasz. — a gyertya leesepeghet, és drága frakkom, hasznavehetlenné válik!”

Halálos félelem között, lejtettem gépszerűleg a négyest; — soha feszesebbnek nem éreztem magamat mint most, Gabi barátom frakkjában.

A négyest keringő követte, melyre ismét Arankával foglalkoztam. Felhangzott a zene, a táncosok vad szenvedélyvel dobták magukat az élvezet árjába — én is rohantam táncosnóm után.

De Gabi — az én üldözö szellemem, elém áll — és stentori hangon felém dörgi: „Pajtás, te nem fogsz keringőt táncolni!”

„De Gabikám, én Arankát engagiroztam. — Az nekem mindegy! Ez nagyon sebes tánc, te megizadsz, frakkom átnevésedik és vége lesz örökre.”

„Testvérem, jóltevé, mindenem, engedd, hogy még ez egy táncban részt vehessek, azután, nem bánom — ülök egész reggelig.”

Hosszas rábeszélés után, Gabi engedett és én pirulva a késedelem miatt rohantam a reám várakozó angyalhoz.

Szünóra volt; étkezni mentünk, — de ki irhatná le meglepetésemet, midőn Gabi épen szem-

TÁRCA.

Barátom frakkja.

(Humoresk) írta Derék Antal.

Volt nekem egy jó barátom; — azaz volt több is, — de az, kit most megörökíteni szándékozom, méltó érdemeket szerzett magának a hathatatlanságra. Indiszeret dolog ugyan, megtörtént eseményeket nyilvánosságra hozni, de inhumanus dolog volna, megfosztani e világot a megtörtént mulattató események tudásától. Aztán az én Gabi barátom — ha esetleg e sorok szemei elé kerülnek — meg fogja bocsátani indiscretiómat, melynek mentsegeül csak annyit mondok: hogy sok viz folyt le azóta a Tiszán — de még több a Dunán. . .

Tehát volt nekem egy jó barátom, — (igaz ezt már mondtam) — Gabinak hitták (ezt is mondtam már; — hiába, nagyon szerettem a fiut, és jól esik nevét ismételnem.)

Tehát Gabi és én, vagy én és Gabi, elválhatlan barátok voltunk. Már az iskolában közvetlen egymás mellett ültünk — már ott oly azonos volt gondolkozás módunk, hogy tanáraink eleve tudták, ha Gabi azt mondja: „Non sum paratus” — bizonyára én is azt fogom mondani. Két test egy lélek, mit bizonyít azon körülmény is, hogy együtt ponáltattunk tertiába, és együtt ismételtük a IV-ik osztályt. — Különben Gabi, az én „alter-egom” szelleműs fickó, miből korántsem azt akarom következtetni, hogy e szép tulajdonnal engem is megáldott a természet.

Egyben különböztünk mégis; Gabi divathős volt, míg én atyám példáját követve, magyar ruhát viseltem; Gabi, mert divatos öltönyt ezt tenni megengedék, minden táncvigalomban részt vett, míg én, a feltűnést kerülni akarván, szerény magyar ruhában visszavonultam.

Egyszer azonban kénytelenítve voltam táncvigalomba menni, mert ő is elment.

Igaz! önök még nem is tudják, ki az az ő? Ő egy gyönyörű kedves kis szőke teremtés volt, okos nagy kék szemekkel, örökösen mosolygó arc-

népnevelés
hetnének.
mindenke
hanem o
lád kita
nak a sz
nak szám
az arist
szállani
— könny
egyének
viselőkb
kik ezen
nének b
nák mag
nevelői-
vannak
hiával g
legnagyo
jobbat:
hévvel
Ezeken
tényező
vesen kö
azok, ki
viszonya
mutatan
nem m
hogy i
szükség
ban tal
kik a n
ják illá
tevékeny
népneve

előfizetésük
dg kik há
ves beküld
megteszünk
előfizetőink
fog minden
1877-ben i

István a
kir. járás

rendkívü
legtöbb-a
állapítási

ben vele
dégekkel
zat szük
be ne p

A
fejem fe
esészt.

Ga
rárivall

„P
akarom
„S
— van

Az
vitatni.

Fe
és egy
elhatáro
vallomás

Le
egymás
oly fiata

A
félbe; s
ajkaimm

mondám
minden

mind az
nak! O
Tovább

mögött
esetlen!

A
helyéről

En
ki a sz
azt hitt

Ga
szégyen
elő lép

Ga
haza kü
utaink

Ki
ruhát?

népnevelés ezen munkájában részt ne vehetnének. Ezen célra nem alkalmazhatók mindenkor és mindenütt fizetett tanítók, hanem csak oly művelt egyének, kik szilárd kitartással, kedvvel és szeretettel akarnak a szülők helyett a szegény és nyomorban szánt gyermekek nevelésére hatni. Ha az arisztokratikus régiókból le tudnánk szállani — más művelt népek példájára — könnyen akadhatnánk mi is ily alkalmas egyénekre — a számtalan nyugalmazott tisztviselőkben, ezek nejei- vagy özvegyeiben, kik ezen hivatást tökéletesen képesek lennének betölteni, különösen ha kedvvel szánják magukat arra. S hogy még fontosabb nevelői- erőkről meg ne feledkezzünk, vannak még számos oly nők, kik jobbnak hiával gyermekességekkel töltik el idejük legnagyobb részét. Nyujtsuk nekik a legjobbat: az alkalmat jótékony munkára s hévvel és kedvvel fogják azt megragadni. Ezekon kívül akadunk még számos más tényezőre, melyek ily humanus célra szívesen közreműködnek. Igaz, hogy nem mindazok, kiknek társadalmi állásuk- és anyagi viszonyaiktól ilyesmit jogosan várni lehetne, mutatandnak erre készséget: mert fájdalom! nem minden „művelt” annyira művelt, hogy ily valódi humanus eszelekvények szükségessé váltak beléjük, mindamellett azonban találkozni fognak még számtalanok, kik a népnevelés mellett buzogni nem tartják állásukon alólinak; s ezeknek a kívánt tevékenységre alkalmat szolgáltatni lenne a népnevelési egyleteknek egyik főfeladata.

V e g y e s e k .

Tisztelt előfizetőinket igen kérjük, azokat, kiknek előfizetésük lejárt, megrendelésük megújítására, azokat pedig kik hátralékban vannak, a tartozó összeg mielőbbi szíves beküldésére. Mi a magunk részéről, bár áldozattal is megteszünk mindent, hogy a lapot fenntartsuk s ha t. előfizetőinknél, az eddig tapasztalt jóakarattal lankadni nem fog minden, a lap ellen irányuló törekvés dacára, lapunkat 1877-ben is biztos jövő elébe viendjük.

A m. kir. igazságügyminiszter Thuránszky István arvaszéki gyakornokot a király-helmeczi kir. járásbíróvához irnokká nevezte ki.

Abaujmegye törvényhatósága a f. hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartand, melynek tárgyat a legtöbb-adót fizetők névlajstromának végleges megállapítása fogja képezni.

ben velem foglal helyet, és az asztalnál ülő vendégekkel, folytonosan arról beszél: mily elővigyázat szükséges, hogy a ruhaneműek, étkezés alatt, be ne piszkoltassanak.

A pineér hordta az étkeket, és véletlenül fejem felett nyújtotta át, — a mártással telt eszét.

Gabi halálsápadtam ugrik fel székéről, és rárivall a pineérré:

„Pineér! — leönti a mártással frakk — akarom mondani, barátomat.”

„Se baj! — viszonzó a szelleműs Ganymed — van még odakünn a konyhán elég!”

Az étkezés is elmúlt — és nem merném vitatni, én vagy Gabi élt-e át nagyobb kinokat.

Felkerestem ismét őt — vezéresillagomat — és egy mellékerembe vonultam vele, szigorun elhatározva magamban, réghalogatott szerelmi vallomással kirukkolni.

Lesütött szemekkel ültünk sokáig szótlanul egymás mellett — hallgattunk — hisz mindketten oly fiatalok voltunk még.

A nyomasztó esendet végre én szakítam félbe; megragadtam Aranka hófehér kezét, égő ajkaimmal forró esókot nyomtam rá — és hebegve mondám: „Kisasszony! én szeretem önt e szív minden érzelmével! Vakmerő vágyaim, reményeim mind az ön szerelmének bírásában összpontosulnak! Oh mondja ki a boldogító „igen”-t. — Tovább nem szólhattam, mert Gabi a hátunk mögött kétségbeesett sikoltásban tört ki: „Szerencsétlen! te felrepeztetted frakkomat!”

Aranka, mint egy üzött szarvas szökött fel helyéről és futott ki a táncterembe anyjához.

En a megrémült Gabival, állottam szemben, ki a széken feledett asztal kendőt látván fehérleni, azt hitte, hogy frakkja felrepedt.

Gabi feldúlta boldogságomat, mert e meg-szégyenítés után nem volt többé bátorságom Aranka elé lépni.

Gabinak — az utolsó levél kíséretében — haza küldtem ruháját, féltett frakkját — és élet-utaink azóta eltértek.

Ki tudja nem visel-e ő is azóta magyar ruhát?

— A megyei közigazgatási bizottság rendes gyűlését a mai nap tartja. Lefolyásáról lapunk t. olvasóközönségét értesíteni fogjuk.

— Abaujmegye közönsége a magy. történet. társulat elnökétől, Horváth Mihály püspök ő mlt-gától levelet kapott, melyben ez megköszöni a megyének a társulat iránt a meghívás által tanusított előzékenységet s kijelenti, hogy a társulat évi közgyűlését 1878-ban a megye székhelyén, városunkban, tartandja. Mennyiben mind a megye, mind a város levéltárában kétségkívül sok érdekes okmány van, talán nem teszünk fölösleges dolgot, ha az illető köröket fölhívjuk, intézkedjenek mikép a történeti társulat tagjainak a tudomány érdekében való működése, talán előleges sortirozás s kimerítő jegyzékek készítése útján, annak idején lehetőleg egyengetve, megkönnyítve legyen.

— A városi törvényhatósági bizottság tegnap kezdett közgyűlése tárgyai között ott van a jövő évi költségvetés is. Míg e tárgy be nem fejeztetik, a gyűlés mindaddig naponként folytatni fogja tanácskozásait. A községi pótdó 41% -ra van az előirányzatban javaslatba hozva.

— A belügyminiszterium legközelebb leirt a városokhoz. Értesíti a városokat, hogy a királyi kisebb haszonvételek jövedelmezésére nézve a tárgyalások az illető miniszteriumokkal folyamatban vannak. Azok eredménye az eddigi feltételeknél és módosításoknál mindenestre előnyösebbek megállapítása s életbeléptetése leend. Nehogy tehát a város ezen újabb feltételek és módosítások előnyeitől hosszabb időre legyen megfosztva, a belügyminiszter ur figyelmébe a városi, hogy e haszonvételekre nézve a dec. 7-ére kitűzött árverésen a bérleti szerződést minél rövidebb időre kösse meg. Ennek alapján a városi törvényhatósági bizottság nov. 27-én összegyűlt és azt határozta, hogy a kir. kisebb haszonvételeket ezuttal csak egy évre adja ki az eddigi feltételek és módosítások mellett a vállalkozóknak.

— A kassai, csak építendő, fürdő ügye új stadiumba lépett. Egy, Hegedűs, Horák, Lang, Répászky Mihály és Vukovics urakból álló consortium vette azt kezébe. E nevek mindmegannyi garancia, hogy a vállalatnak sikerülnie kell, ha a közönség részéről a kellő érdeklődés és támogatás hiányozni nem fog. Ajánljuk ez igen közérdekű és fontos ügyet olvasóközönségünk szíves jóakarataiba s pártolásába.

— A múlt hét lefolytatásában háromszor volt tüzvéz a városban. Először a főúton F. kereskedő boltjában pusztított s okozott tetemesebb kárt. Azután esütörtökön korán reggel gyuladt ki a Moll-féle malomban valami épület. Végre szombaton este égett valami gép a Berger-féle telepen. Erélyes tűzoltóink azonnal a helyszínén termettek s mindent kifejtettek, hogy a pusztító elemet megvegyék. Moll — mint halljuk — 50 frttal jutalmazta a derék egylet tevékenységét.

— Beküldetett. A tisztaság, rend és pontosság fölött közeliismerést nyert erélylyel örködő főkapitányunkat ezennel figyelmeztetni bátorodunk azon, esőben és hóolvadás idején bizony igen kellemetlen, kivált a női közönségre nézve, nagy nehézséget okozó, körülményre, hogy a járdák mentében a vízlevezető esatornák a vizet a járdára árasztják. Nem lehetne-e ezen segíteni azáltal, hogy az illető házi-uraknak meghagyatnék, mikép a víznek a járdakövezet alatt való elvezetése iránt intézkedjenek? A kapitány ur a város tisztaságának is igen nagy szolgálatot tenne ezáltal.

— Nagy a panasza, hogy a szépsi úton való közlekedés, az utnak a Vörös-ráktól, egész be a városba nyuló vonalán, az ut rozszasága és kivált itt bent a városban a sárnak csaknem feneketlenlenné miatt igen nehéz. Nem csak a közlekedés és a vámt-fizetők érdeke, hanem a város tisztasága és jó hírneve is megköveteli, hogy a városi hatóság mindenestre mielőbb gondoskodjék e bajnak gyökeres ovolásáról.

— Örömmel regisztráljuk, hogy a kassai elhunyt püspök alapítványa ügyében a fővárosi sajtó is higgadtan s részrehajlatlanul, amint ezt az alapítvány jogkérdése megköveteli, hallatja szavát. Így a „N. H.” dec. 3-iki számában e tárgyban a következő nyilatkozatot teszi: A kassai elhunyt püspök alapítványainak megsemmisítése folyvást igazolomban tartja a kassaiakat. Azt állítják, hogy az államügyesség ezuttal túllépett a jogosság határán, mert a dolog úgy áll, hogy a megboldogult még 1875. évi nov. 1-én aláírta alapítványi oklevelét. s ugyanakkor az alapítványi összegeket, gyümölcsötetés végett, a káptalanának által adta, s ez tényleg át is vette. — Csak később; karácsony előtt esett a főpap azon súlyos betegsége, mely ápril hó 5-én halálát idézte elő. Most előáll a kincstári ügyesség, s mintha csak egy hamis bukásról volna szó, arra építi megsemmisítő keresetét, hogy az alapítványtellel a kincstár kijátszása céloztatott. Pedig ha a főbőbiek igazak, úgy a boldogult püspök eljárása teljesen cörrect volt, mert ha az említett alapítványi oklevél megsemmisíthető, úgy egy főpap sem gyakorolhatna gtekonyaságot, egy főpap sem tehetne alapítványokat, sem egészséges, sem beteg állapotában anélkül,

hogy humanus intézkedéseinek megsemmisítésétől ne kelljen tartani.

— Szombaton, azaz f. hó 9-én *Fakács Ádám* jutalmával adatik: *Gáspár halász*, történeti dráma, 4 felvonásban, előjátékkal egy folvonásban. Irta Bouchardy, franciából fordította Fekete Soma.

— Az előjáték címe: *A kenyér áldozatai*, — a dráma címe: *Ki mint vet, úgy arat*. Nem mulaszthatjuk el az alkalmat kiemelni Takács Ádám kedvelt színes művészetét, szorgalmát és buzgalmát egyrészt, melylyel a közönség igényeinek mindenkor kielégítésére törekszik, másrészt a darab kitűnőségét, mely a művész érdemeihez járulva szintén ösztönül fog szolgálni — hisszük — a művész törekvéseinek a közönség részéről ezuttal való jutalmazására. A jó művészek a jó darabhoz jól-telt házat is kívánunk és evégre fölhívjuk t. közönségünk figyelmét a szombati színi-előadásra.

— Csécs községe bírájáról Koós Viktor urról, ismét egy kiemelő adatot jegyezhetünk föl. Királyné asszonyunk ő Felsője neve napján a hárség házára, az ünnep jelzésül, kitzette a községi lobogót s az nap az ottani intellegentiát és a község néhány tagját saját házával barátságosan megvendégelte. Példát mutat a loyális alattvalói érzelmet ápolására és a községi közszellemnek társas érintkezés által való emelésére is. Eljen!

— A bécsi egyetemi magyar ifjúság m. hó 25-én „magyar olvasó- és társaskör” -alapítását határozta el. A szervező 20 tagu bizottság tagjai sorába megválasztott Huszka Péter orvos növendék is, fia ami nagyrebecsült zenetanítónknak, Huszka Antalnak.

— A *hív. lap* dec. 2-iki száma már megkezdte az igazságügyminiszter azon rendeletének közlését, amely rendeletében a váltótörvény életbeléptetése és a váltó-ügyekben követendő eljárás szabályozása iránt intézkedik. E rendelet 1-ső §-ában ki van mondva: „Az 1876. XXVII. tve-ben megállapított váltótörvénykönyv, a budapesti és marosvásárhelyi kir. ítélő-táblák egész területén 1877. évi januárhó első napján lép hatályba.”

Színi szemle.

A hét legérdekesebb újdonsága a „Fatinica”, operette, melyre hosszabb idő óta történetek az előkészületek s amely három egymásutáni napon felemelt helyárok mellett telt házat csinált. A pénztárnak, mondhatni talán jó szürete volt s a mult esorbái, reméljük, talán legalább részben ki vannak egyenlítve. A darab a várakozásnak teljesen megfelelt s az előadás is oly sikerült volt, hogy teljes elismeréssel kell adóznunk a lankadatlan fáradságnak, melylyel az épen nem könnyű operette betanulása s begyakorlása járt. Első sorban természetesen Lászy és Bokoré az érdem, hogy ily érdekes, mulattató tartalmu és gyönyörű zenéjű operette élvezetét és pedig minden magyar színpadot megelőzőleg, lehetségesé tették. A darab megkapóbb részletekben s megragadó áriákban, igaz, nem gazdag s e tekintetben nem mérközhetik ismert régiek operetteinkkel; de az összbonyomlás határozottan kedvező s reméljük ennek folytán, hogy „Fatinica” a magyar színpadon is sokáig fogja magát tartani. Meséje igen elmésen kidolgozott; a bonyodalom is elég ügyesen szőtt s a kifejlődés egyaránt szerencsés. Néhány sikamlós kifejezést leszámítva, még erkölcsi szempontból sem kifogásolható. A darab fénypontja kétségkívül a 2-ik felvonás. A szereplők nagyjából derekasan működtek közre, különösen játék tekintetében. Az énekes részletek effektuálását illetőleg azonban teljesen csak Roth Etelka, Abonyiné, Bokoré és Lászy elégitettek ki, e mellett egyuttal szerepek szellemét is helyesen fogták fel. Különös tetszéssel találkoztak az 1-ső felvonásban egy négyes, a 2-ikban egy kettős és a 3-ikban egy hármas, mely utolsót, ami színpadunkon igen ritka eset, ismételni kellett. Hary szerepében tulnyomó a drámai elem, mint színész pedig — mint több ízben mondottuk — teljesen megállja helyét s ezuttal is igen élénk játékkal örvendeztetett meg. Abonyiné férfi szerepében az illusió tokozása céljából több férfiaság lett volna kívánatos; ének tekintetében azonban több helyen felülmulta várakozásunkat. Roth Etelnél még a szendeséget s kedvességet emeljük ki különösen, Lászynál többi érdemei közt még kitűnően sikerült maszkiját. A mellékszereplőkről természetesen nem szólhatunk ily elismerőleg. A hárem hölgyei közt játék tekintetében Gerő Lina tűnt ki, de az énekképesség teljes hiányát nem fedheti el játéka; az éneket illetőleg Pálmai Ilka felelt meg legjobban. A kiállítás elég díszesen ütött ki.

A „Fatinica”-n kívül adattak még: hétfő: „Az arany paraszt”, Birch-Feiffer egyik sikerültebb darabja, melyben Takács a hajthatlan, előitéletes parasztot kitűnően személyesíté. Hunyady Margit és Gerő Lina ellentétes jellemekkel gyönyörű látványt nyújtottak. Az első ezuttal nagy meglepetésben is részesült; egy igen szép koszorut kapott, valószínűleg kárpotlásul azért, hogy jutalomjátéka alkalmával oly kitűntetésben, elég méltatlanul, nem részesült. Abonyi megmutatta, hogy bensőséggel is tud játszani, ha akar.

